

Vindkraft Lycksele

Tillägg till Översiktsplan

Antagen av Kommunfullmäktige
den 28 september 2009 § 82.

LYCKSELE
KOMMUN

Tillägg beträffande områden för Vindkraft till den 19 juni 2006 av Kommunfullmäktige antagna Översiktsplan för Lycksele kommun

Vindkraft

Text enligt gällande Översiktsplan för Lycksele kommun.

”Lycksele kommun ser gärna att vindkraftanläggningar placeras och byggs inom kommunen. Eventuella exploitörer skall följa lagstiftning och anvisningar från centrala myndigheter.

En bedömning skall göras i det enskilda fallet i samband med bygglovprövningen. Bygglovprövningen skall följa Boverkets handbok, Planering och prövning av vindkraftsanläggningar, 2003.

En annan aspekt när det gäller vindkraftverk är att flygräddningstjänstens möjligheter till insatser vid olyckor kan komma att begränsas i närheten av vindkraftparker. Detta har sin orsak i de operativa säkerhetsavstånd som gäller med hänsyn till helikopterns prestanda.

Denna situation måste utgöra planeringsgrund. För att räddningsfunktionen ska fungera är det viktigt att hänsyn tas till helikopterns förutsättningar vid etablering av vindkraftsanläggningar på land.”

Tillägg, enligt nedan

Allmänt

Kommunens ambitioner har varit att utforma vindkraftplanen så grundligt att tillståndprocessen ska förenklas för vindkraftsanläggningarna i de områden som pekas ut i planen. Det skall dessutom inte vara nödvändigt att upprätta detaljplan inom de utpekade områdena för vindkraft utan förutsättningarna ska så långt möjligt vara klarlagda i översiktsplanen. Eventuell detaljplanläggning kan dock komma till på exploitörens initiativ. Då översiktsplanen skall aktualitetsprövas varje mandatperiod kommer översiktsplanens utpekade områden att ses över vid dessa tillfällen.

Vindkraften har en positiv påverkan på många miljömål men främst på följande:

- begränsad klimatpåverkan (minskade koldioxidutsläpp),
- frisk luft (minskat utsläpp av kväveoxider och svaveldioxid),
- bara naturlig försurning (minskade kväveoxid- och svaveldioxidutsläpp) och
- god bebyggd miljö (ökad energianvändning från förnybara energikällor).

För att uppnå de kommunala målen används bl a följande strategier:

- arbeta för konvertering av uppvärmningssystem till nya mer miljöanpassade och att inga fossila bränslen används inom energiproduktion,
- arbeta för etablering och utveckling av förnybar energi, bränsle- och drivmedelsproduktion,
- arbeta för minskat energibehov genom energi- och resurseffektiviseringar med hjälp av tekniska lösningar, konverteringar och beteendeförändringar.

Utifrån vindberäkningsunderlaget studerades inledningsvis relativt många områden. Många områden uteslöts under konfliktanalysen. Hänsyn har så långt möjligt tagits till motstående intressen.

Detaljplan

Översiktsplanen omfattar kommunens hela yta och redovisar de allmänna intressena enligt 2 kap PBL och de miljö- och riskfaktorer som bör beaktas. Riksintressena enligt 3 och 4 kap MB har särskilt angetts. Översiktsplanen redovisar grunddragen i användningen av mark- och vattenområden och ger en vägledning för beslut om användningen.

Vid upprättande av detaljplan skall samma lagar och kapitel beaktas. Lagen anger ett visst obligatoriskt innehåll för detaljplaner. Av en plan skall framgå hur de olika intressena har sammanvägts och hur gemensamma frågor har lösts. Utformningen och användningen av gator och andra allmänna platser skall redovisas liksom användningssättet för kvartermark och vattenområden. Därutöver finns möjlighet till ett stort antal frivilliga bestämmelser.

Förfarandet vid detaljplaneläggning avser att förbättra beslutsunderlaget och ge möjlighet till insyn och påverkan från alla berörda intressenter.

Kommunen anser att detaljplan inte skall vara ett krav vid exploatering av utpekade områden, och grundar sin uppfattning på följande:

- den bedömning som skall göras i detaljplanen har i detta fall gjorts i översiktsplanen genom redovisning av de allmänna intressena samt påverkan på riksintressena m m,
- de utpekade områdena ligger långt från befintlig bebyggelse och berör i de flesta fall inte så många markägare,
- exploatörerna är skyldiga att upprätta miljökonsekvensbeskrivning och social konsekvensbeskrivning tillsammans med fotomontage/visualiseringar. De är också skyldiga till samråd med markägare inom ett stort påverkansområde,
- detaljplan krävs för att trygga riksintressen eller mellankommunal samordning. Detta är uppfyllt i översiktsplanen.
- eventuell detaljplan kommer bara att redovisa platsen för uppförande av vindkraftverket, höjdangivelse på verken samt utvisande av eventuella nya vägdragningar. Dessa uppgifter framgår även i exploatörernas samråd och beskrivs även i deras miljökonsekvensbeskrivningar, varför kommunen anser att detaljplanekravet kan åsidosättas. I kommentarerna till PBL 5 kap nämns "Om bedömningen av bebyggelsens lokalisering med hänsyn till bestämmelserna i 2 kap. liksom grannelagsfrågorna kan klaras av i samband med prövningen av ansökan om bygglov eller förhandsbesked, behövs inte detaljplan."
- tidig information till berörda är det viktigaste när det gäller handläggning av vindkraftsanläggningar.

Om exploatören önskar att detaljplan skall finnas kan kommunen uppdra till exploatören att upprätta detaljplan.

Utöver redovisade områden kan behov av enstaka verk, för exempelvis några fastighetsägare i en by, förekomma. I dessa fall skall detaljplan upprättas, då verken kommer att hamna i eller i nära anslutning till sammanhållen byggelse.

Lokalisering

Vid bedömning av lämpliga lokaliseringsområden för vindkraftanläggningar, innehållande fler än två verk och med minsta totala effekten av 6 MW, har vindenergiberäkningar utförda av Uppsala universitet enligt MIUU-modellen använts.

Trots goda vindförhållanden har vissa områden ej ansetts lämpliga p g a påverkan på riksintressen, natura2000-områden, flyget, räddningshelikopter, bebyggelse, fornminnen m m.

Vindkraftsetableringar utanför angivna områden är ej lämpliga.

Utöver redovisade områden kan behov av enstaka verk, för exempelvis några fastighetsägare i en by, förekomma. Sådana mindre områden, som kan ligga i relativt nära anslutning till tätbebyggelse har ej undersökts. I dessa fall skall, efter områdets lämplighetsprövning, detaljplan upprättas.

Bygglovprövningen skall följa Boverkets handbok "Planering och prövning av vindkraftanläggningar". Bygglovansökan skall åtföljas av fotomontage.

Riksintressen

Även om riksintressena beaktats kan det ur ett helhetsperspektiv vara svårt att bedöma hur bl a rennärigen påverkas av vindkraftsetableringar, t ex olika funktionella samband och samlade effekter med annan form av exploatering och markanvändning.

Vindbruk

Energimyndigheten har pekat ut områden som bedömts vara av riksintresse för vindbruk. Dessa redovisas och prövas i kommunens översiktsplan. Kommunens bedömning är att de föreslagna riksintressena med vissa gränsjusteringar kan vara godtagbara med **undantag** av följande områden:

- norr om Knaften, på grund av Flygets verksamhet, som är viktigt för kommunens fortlevnad. Området föreslås utgå som riksintresse för vindbruk.
- ytterligare två områden där kommunen ansett att andra intressen skall ha företräde,
- sex områden som starkt begränsats på grund av andra intressen.

Mineral

Tre områden berörs, men riksintresset påverkas inte då mineralutvinningen sker i underjordsgruvor.

Rennäring

Inget område av riksintresse för rennäring berörs. Ytterligare utredningar och hänsynstagande sker genom integrering av de sociala, socioekonomiska och kulturella konsekvenserna i MKB i samband vid eventuella framtida vindkraftsetableringar.

Kulturmiljö

Ett område "Bjurträsk, Stöttingfjället, KRO24025a" berörs. Inom avgränsningen av riksintresset för kulturmiljö upptas ca 200 ha av det berg som föreslagits lämpligt för vindkraftsetableringar. Den beskrivna kulturmiljön för Bjurträsk med översilningsanläggningar för ängskultivering berörs inte.

Utpekade miljöer i kommunens Kulturvårdsprogram berörs ej.

Naturvård

Inget område av riksintresse för naturvård berörs. Några utpekade områden ligger relativt nära med bedöms inte påtagligt påverka riksintresset. Tre av energimyndighetens utpekade områden, klassat som riksintresse för vindkraft, berör riksintresse för naturvård. De av kommunen utpekade områdena, lämpliga för vindkraft, berör inte dessa tre områden.

Friluftsliv Vindelälven, Öre älv och Åman utgör riksintresse för friluftslivet men berörs inte direkt av föreslagna områden. Riksintresset tillgodoses genom att föreslagna riktlinjer följs.

Natura2000-områden Inga Natura2000-områden berörs förutom att 16 områden ligger inom Vindelälvens avrinningsområde och 18 områden ligger inom Öreälvens avrinningsområde. Bevarandevärdena samt bevarandetillståndet och bevarandemålen för de utpekade naturtyperna och arterna i Natura2000-områden bedöms inte påverkas om normala skyddsåtgärder vidtas.

Tillstånd till vindkraft

Vindkraftsanläggning med en sammanlagd uteffekt större än 25 MW behöver tillstånd enligt miljöbalken.

Vindkraftsanläggning med sammanlagd uteffekt av 125 kW till 25 MW måste anmälas till kommunens Miljö och samhällsnämnd, som hanterar bygglov m m både i tillstånds- och anmälningsärenden.

Anslutning till elnätet

Områdena ligger i anslutning till eller relativt nära befintliga elledningar. Några undersökningar om leverans kan ske till närliggande elnät är ej genomförd.

Marklov

Inom angivna områden för vindkraftsetableringar krävs marklov för schaktning och fyllning.

Omfattning

Utpekade områden upptar en total yta av ca 15 000 ha. Inom dessa områden kan man uppskattningsvis uppföra ca 200 vindkraftverk. Om verken har en effekt av 2 MW innebär detta en produktion av ca 800 GWh/år och om verken har en effekt av 3 MW en produktion av ca 1200 GWh/år.

För Västerbottens län har planeringsmålet föreslagits till 303 GWh till år 2015.

Inom de flesta redovisade områden beräknas ca 5 - 10 verk kunna uppföras. Några större områden, ca 5 st, beräknas kunna rymma ca 11 - 20 verk inom respektive område.

Uppskattad miljönytta

Vinsten för miljön i och med utbyggnad av vindkraft beror på hur elsystemet är uppbyggt där vindkraftverken installeras, det vill säga hur kraften annars skulle produceras och hur detta påverkar miljön. Elsystemen i Norden är sammankopplade med varandra och med kablar från Tyskland, Polen och Nederländerna. Nya vindkraftverk i Sverige ersätter inte vatten- eller kärnkraft, utan importerad kolkraft.

Om 200 GWh/år skulle produceras med vindkraft i stället för kolkraft skulle utsläppen varje år minska med:

Svaveldioxid 0,725 ton	Koldioxid 1 700 ton
------------------------	---------------------

Kväveoxider 5,45 ton	Stoft 200 kg.
----------------------	---------------

Källa: T. Wizelius, Vindkraft i teori och praktik, Studentlitteratur, 2007.

200 GWh/år motsvarar årsförbrukningen av ca 10 000 eluppvärmda villor (med årsförbrukning på 20 000 kWh) eller 40 000 normalvillor (årsförbrukning på 5 000 kWh).

Utformning

Utformning av anläggningarna beskrivs översiktligt.

Grupper av vindkraftverk skall lokaliseras så att anpassning till befintliga verk, eller till grupper av verk, eftersträvas och så att tillkommande verk samverkar med befintliga verk vid upplevelsen av helheten.

Befintliga vägar skall nyttjas i så stor utsträckning som möjligt.

Hårdgjord yta kring varje vindkraftverk får uppgå till högst 800 m².

Inga fysiska hinder såsom stängsel får uppföras, däremot skall varningsskyltar, exempelvis ”varning för nedfallande is” uppsättas.

Vindkraftverken ska hindermarkeras i enlighet med Luftfartsstyrelsens föreskrifter.

Influensområden

Avståndet från föreslagna området till närmaste bebyggelse är cirka en kilometer.

Vid prövning av vindkraftverk ska effekter av ljud och rörliga skuggor beaktas inom det området. Visuell påverkan berör ett större område med diffus utsträckning beroende på omgivande landskapsbild. Eventuell störande skuggning från vindkraftverk beror på navhöjd, rotordiameter, solstånd, avstånd, topografi mm. Placeringen av verken i kuperat landskap, på öppna ytor eller i skog och hur väl verken smälter in designmässigt har stor betydelse. Även verkens förhållande till varandra och i vilken riktning de står i förhållande till betraktaren kan vara betydelsefullt.

Buller

Vindkraftverk alstrar två typer av ljud, mekaniskt ljud från växellåda eller generator och aerodynamiskt ljud från rotorblad. Det som generellt anses mest störande är det svischande aerodynamiska ljudet. Under senare år har den tekniska utvecklingen lett till att såväl det mekaniska som det aerodynamiska ljuden har blivit lägre. Större vindkraftverk upplevs också tystare på den högre höjden och den lägre farten på rotorbladen. Bakgrundsljud kan i vissa fall maskera ljudet från vindkraftverk. Verken startar när det blåser 3-4 m/sek. Vid 8 m/sek blir bakgrundsljud i form av vindsus, lövprassel etc högre än vindkraftverkets eget ljud. Det är främst vid vindstyrkor på 3-8 m/s som ljudet från vindkraftverk kan uppfattas. Vid tillstånd används ofta riktvärdet 40 dB(A) vid vindstyrkor på 8 m/sek på 10 m höjd. De föreslagna områdena ligger på ett avstånd till närmaste bebyggelse av minst 1 km. Därmed bedöms bullerfrågan inte vara något problem vid kommande tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bullret skall redovisas i MKB för kommande anläggningar. Vid uppförande av vindkraftverk skall riktvärdet för buller utomhus följas.

Vägar

Det allmänna vägnätet inom kommunen bedöms ha tillräcklig bärrighet för de transporter som krävs men bör undersökas i samband med projektering. Befintliga skogsbilvägar, som finns inom eller i anslutning till redovisade områden kan behöva breddas och förstärkas.

Ytterligare vägar som behövs, för uppförande av vindkraftverken, skall byggas med minsta möjliga miljöintrång, för att undvika erosion samt negativ påverkan på vatten och vegetation.

Naturvärde och landskapsbild

Vid uppförande av vindkraftverk skall hänsyn tas till de naturvärden som finns i området. För hänsyn till fågelliv bör Birdlife Internationals riktlinjer vara vägledande vid prövning och framtagande av MKB.

Stor hänsyn skall tas vid placering av verken, då blivande anläggningar kommer att bli synliga över ett stort område och därmed påverka landskapsbilden.

Vatten och våtmarker

Arbeten i närheten av vatten och våtmarker innebär alltid miljörisiker. Frågor gällande strandskydd och andra bestämmelser omkring bäckar, sjöar och våtmarker ska behandlas vid miljö- och bygglovprövningen. Det är bl a viktigt att hydrologi och vattentillrinning beaktas och att vägtrummor utförs så att de inte blir vandringshinder för fisk och andra vattenorganismer.

Fornlämningar

Fornlämningar och fornlämningsområden berörs ej av utpekade områden. I samband med framtida exploatering av områden kan ytterligare prövningar göras.

Riskaspekter

Kemikaliehantering, brand, nedfallande is och elsäkerhet ska beaktas.

Konsekvensbeskrivning

Vid exploatering av vindkraftsområden skall utförliga Miljökonsekvensbeskrivningar, som även belyser de sociala, socioekonomiska och kulturella konsekvenserna utföras, liksom visualiseringar.

Delägarskap

Lycksele kommun ska ingå som andelsägare i något/några vindkraftsparker. Kommuninvånare, framförallt närboende till utpekade områden, bör ges möjlighet att ingå som andelsägare i vindkraftsetableringarna.

Mål

Att till 2015 ha en årlig produktion av 200 GWh.

Att ge möjligheter till forskning, utveckling och tillverkning av vindkraftverk.

Att kommunen 2015 är andelsägare i vindkraftsproduktionen.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutade 2009-09-28 § 82 att anta tillägg till översiktsplan beträffande Vindkraft, med undantag av Granberget, inom det utpekade området vid Vinliden. Se bifogad karta.

